

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztőért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁL.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:

Félévre 10 K — f. | Egyóra 1 K 80

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:

Félévre 14 K — f. | Egyóra 2 K

Makó független

érzelme népe felháborodva szemléli a levitélezett munkapárt parlamenti vitéskedéseit a félállásos kiírásokban. Felháborodva nézi, hogy a népjogok elleneségeinek és a sötét táborba hogyan akarja megakadályozni azt a kormányt nemcsak munkájában, mely kifejezetten egy eőli érdekekben működik és az a eőli egy szében foglalódik össze — a népet.

A kormányt nem félti a nép. Nem pedig azért, mert hatalmas többsége van, a dolgozó nép és a jogokra váró tömegek erős karu millióinak imperatívusz többsége. Ez a többség, melyet nem a népi pártok, erőszak és más munkapárti eszközök hoztak össze, hanem a demokratikus kormány népet boldogító, becsületos programja, erős, sürű sorokban kész harcra indulni jogáért és a becsületos eszközökkel dolgozó kormány támogatásáért és a sötéttség lovagjainak legyűréséért.

Tudjuk nagyon jól, hogy a mai parlament, melynek murgé többsége sópásznak, pálinkának, vesztegetésnek és az erőszaknak köszöni létét, sem kifejezője a nép igazi akaratának. És az erkölcsön való választási eszközökkel összeverődött sereg nem más, mint egy érdekművelés, amely a maga hatalmának fenntartása végett merész elszántsággal képes — Jankó János szavai szerint — király és nép ellen politikát csinálni. És pedig nem lehet. És a politika véglegesen megbukott.

A munkapárt bomlása, mint a hatalom elvesztésének szükség-szerű következménye kétségtelesen megindult, bár a bomlás jelei még nem a megszokott formában mutatkoznak. Még nem látunk távozókat csak távollévőket. De ilyeneket azért igen nagy számmal. Az indamintánál a munkapártnak csak valamivel több mint a fele szavazott le.

A kormányt támogató pártok nagy nyugalommal nézik a munkapárt vergődését, bár kíváncsabbnak tartanak a párt teljes bukását, mint a behódolását.

Mi a magunk részéről biztosan vesszük a behódolást, mert ismerjük ennek a társaságnak erkölcsét.

A jövő hét mindenesetre gazdag lesz politikai eseményekben.

Brezanynál nagy orosz támadást vertünk vissza Vezérkarunk legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.)

BUDAPEST, július 4.

Keleti harcstér:

Brezanynál nagy ellenséges erők heves támadásait véresen visszavertük.

A Zborovtól délnyugatra elterülő szakaszon az oroszok nem támadtak.

Olasz hadszíntér:

Csekély harcú tevékenység.

Délkeleti hadszíntér:]

A helyzet változatlan. A vezérkar főnöke.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.)

BERLIN, június 30.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Keleti harcstér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg arcvonala: Keletgaliciában az oroszok csak Brezanytól bírják támadásaikat megújítani. Bár új erőket vetettek harcba, mégsem jutottak előre. Szász ezredek szivós védekezéssel és gyors ellentámadással állásaikat számos támadással szemben megtartották és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak.

A Koniuchy—Zborov szakaszon erős tűzharc. Az arcvonal többi részein nem folyt lényeges harcú tevékenység.

Macedón harcstér:]

Semmi lényeges esemény nem történt.

LUDENDORFF.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A politika hírei.

Megválasztották a Ház új elnökét

A képviselőház mai ülésén választották meg a Ház új elnökét. Mint ismeretes, Esterházy Mária gróf miniszterelnök már napokkal ezelőtt tudatta Kármán-Hódorváry Károly gróffal, a munkapárt elnökével, hogy a megjelölt elnök-választáson a kormányt támogató pártok nem éhajtják befolyásolni a munkapártot. Igen dicséretes volt a miniszterelnök eme eljárása, mert egyetlen ponton sem tudott volna a kormány meggyőzését találni a munkapárttal szemben, hogy ne kellett volna olyan kezesesítéket tenni, amelyek álláspontját súlyosan megérintették volna.

Igy esett azzám meg az, hogy a mai elnökválasztáson a munkapárt jelöltje, Szász Károly 188, a kormányt támogató pártok jelöltje, Téth János pedig 138 szavazatot kapott és így a Ház elnöke 50 szótöbbséggel Szász Károly lett.

Igen érdekes a dolgot az, hogy a néderválasztáson mindössze 110 szavazatot hozott össze a szövetségi ellenzék, amely most mint kormánypárt már 188 szavazatot kapott és az a tény a kormányt támogató pártok térbővítését jelenti.

Új választások októberben. Pártok egyesülése.

A kormánykörök választójog tervezését az évi ülésnek egyikén akarják előterjesztani. Biznak, hogy a tervezetet a jelenlegi parlament mellett is keresztülvisszik. Amennyiben ez nem sikerülne és a hátfelosztásra kerülne a sor, úgy a választásokat október közepekre fogják elrendelni. Esterházy ezeken a választásokon mint egy új tömör párt vezetője fog jelentkezni, teljesen kialakult programmal.

Az egyesült függetlenségi és az új párt ma este értekezletet tartott. Téth János, a párt elnöke megköszönte a pártnak az elnökválasztáson érdekében kifejtett lelkes támogatását.

A párt elhatározta, hogy a holnapi képviselőházi alelnöki választáson nem vesz részt. A jegyzők választását a kormányt támogató pártok közös listájával fogják megjelölni.

Kossuth Lajos és a választójog

Írta Vázsonyi Vilmos dr.

A függetlenségi irány akkori gyöngeségének okát keresve, megállapítja: „A 48-iki irányt megtagadó hazafiságnak támasza a hivatali és nyereszkeskedést hajhászó szűkebb rétegekben a korrupció a nép rétegeiben pedig támasza a tudatlanság”. Ez ellen a tudatlanság ellen akart Kossuth küzdeni, mikor az akkori viszonyok között állami ingyenes népoktatást követelt és az elemi iskolák elvégzéséhez kötött választói joggal fokozni akarta a tudás elemeinek elszájtítását.

De Kossuth mindvégig az általános választói jog eszméjében mozgott. A főrendiház eltörlését követelte, a virilizmus elítélte, a vagyoni cenzus bármely formáját visszautasította.

Kossuthra tehát ne hivatkozzék senki, aki az általános választói jog ellensége. De tanítására ne merjenek hivatkozni azok se, akik az általános választói jogot — egekbe nyúló komikum — a népfelség kijátszására akarnák felhasználni. Kossuth Ideálja a „nemzeti demokrácia” állatönkormányzatban összeforrasztott szuverén nép volt.

Hive volt-e Kossuth Lajos az általános választói jognak?

1871 január 12-én írta meg Kossuth hatalmas felvételét: Visszapillantás 1848-ra. Elmondja, hogy miért maradt csonka a 48-as törvényhozási alkotás. Megmagyarázza, miért nem nyultak hozzá egyes kérdésekhez. Ideáljuk a „demokrácia alkotmány” volt és hozzáteszi: „Mi akként valánk meggyőződve, hogy ha a hon függetlenné és a független hazában a nép saját sorsának szabad urává lésson, a további fejlődés magától elkövet-

kezik.” A főrendiház az ő szemében superlative absurdissimum. A virilizmus „kihívó gunyózás a népképviselőt eszméjéből”.

Levelének második részében levonja a visszapillantás következteléseit. „Teltem pedig azért, hogy alkalmas legyen fölkeríteni mindazokat, akik a 48-iki hagyományok hiveinek vallják magukat, ne elégedjenek meg e határozatlan kegyelettel, hanem jöjjenek tisztába magukkal az iránt, hogy miben áll a 48-iki törvény lényege.” Megadja rá nyomban a feleletet: „Állami függetlenség a hazának, önkormányzat faj, nyelv-, valláskülömbőség nélkül a szabad népének a független hazáéan.”

(Folytatjuk.)

Miért nem lett Návay Lajos dr. házelnök?

Az elnökválasztás háttéréből.

A képviselőház tegnap délután Szász Károlyt ültette az elnöki székbe. A választójogi pártok ennek az elhatározásnak nem különösen örültek. Jobban szerették volna ebben az állásban Návay Lajost, a kinek objektivitása és választójogi felfogása általánosan ismert. Ma az elnökválasztás anteaktívból ismét érdekes adatok kerültek tudomásunkra.

Esterházy Móric gróf miniszterelnök nyomban designálása után a királytól a miniszterelnöki palotába ment s fölkereste Tisza István gróft akivel hosszabb ideig beszélgetett a politikai kérdésekről Tisza megígérte az új miniszterelnöknek, hogy az ország érdekeire való tekintettel lehetőleg támogatni fogja. Szóba került a képviselőház elnökségének a kérdése és Es-

terházy azt mondta, hogy szeretne ebben a kérdésben a többséggel megállapodni.

— Kire gondolsz? — kérdezte Tisza.

— Azt hiszem, — volt a válasz — hogy az elnökségre a leghivatottabb és a legalkalmasabb ember Návay Lajos.

— Ezt a szót igazán a szájjamból vatted ki! — mondta Tisza. Nem tartozik se hozzá se hozzám és ez is garancia arra, hogy teljesen tárgyilagos lesz.

Ez a beszélgetés előzte meg Návaynak Budapestre való hívását. Mogy a képviselőháznak még sem ő lesz az elnöke ez már Esterházy gyöngeségének a következménye. Ha ő annak idején ezt a fix megállapodást nyitvánosságra hozza, a kormány támogató pártok közül egyik sem próbálta volna azt megtámadni.

Návay a dolgot egész közömbösen fogadta és csak az Apponyi párt értekezletének az az ismert határozata háborította fel, hogy azért nem való az elnöki székbe, mert annak idején ő segítette visszavonulását Tiszát ahhoz, hogy az erőszakos házszabály revíziót megcsinálja.

Az Apponyi-párt állásfoglalása után Návay rögtön közölte Esterházy Móriccal, hogy a vele történt megbeszélést közzé kell tenni, mert nem akarja helyzetét megnehezíteni. Esterházy rendkívül udvarias levélben felelt neki s közölte vele, hogy személyesen akar a dologról tárgyalni. Kérésére Návay felkereste a miniszterelnöki palotában és a tanácskozásba bevonták Vázsonyi Vilmost is. Vázsonyi is minden módon rá akarta beszélni, hogy vállalja az elnökséget, de erről Návay tudni sem akart.

Návayt közben Tisza István gróf felkereste. Elmondta neki, hogy biztosíthatja a munkapárti többség bizalmáról s mivel úgy tudja, hogy a kisebbség jelentékeny része is az ő pártján van, kérte, hogy vállalja az elnökséget.

— Köszönettel veszem ezt a megüsztelő felszólítást — fe-

lelte Návay, — de nem fogadhatom el. Nem tartozom a munkapárthoz és így a munkapárt bizalma csak munkapárti politikusnak adhat erőt.

Az utolsó pillanatokban új tárgyalások folytak. Arra akarták kapacitálni Návayt, hogy a munkapárt és a kormányt támogató pártok egy részének bizalmából vállalja az elnökséget.

Návay erre sem volt hajlandó.

— Értékes ez a bizalom, — mondta — de távol áll tőlem az a szándék, hogy a kormányt támogató pártok közé ékeket verjek.

Igy történt, hogy a képviselőháznak — nem Návay Lajos lett az elnöke.

A Hollósy Karmónia Színházban

Julius 5-én, csütörtökön

Rózsahegyi Kálmán

és a budapesti Nemzeti színház és Modern Színpad nagy művészeinek és társulatának előadása

Fellépnek még:

F. MÁTRAI ERZSI GABÁNYI LÁSZLÓ RÁDÁI DÉNES b.pesti Nemzeti színház tagjai.

FENYŐ IRMA

énekesnő

DÓZSA ILONKA

zongora művész.

Az énekszámokat Dózsa Ilonka fogja zongorán kísérni.

Félix-fürdő

(Nagyvárad mellett) 49% természetes ferrás, reuma, csúsz és iszias ellen legjobban javulva. — Új be rendezés, villanyvilágításnál Uszoda, hidegvizgyógyfürdő és napfürdő. Melegkonyha a nap minden szakában. Prospektus köld az igazságtól.

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Faltagi-öbgné

NAPI HIREK

— **Mátsolag.** Csamilla Antal, a makói kir. járásbíróék kézsere tésben és községi tésben álló ki való vezetője hámszágra lépett Kókás Gizella urhélygyval. Hámszágra alkalmazásból a kitérés bírói az ímmereték és tisztelők nagy táborának szervezeti kívánatai halmozók el.

— **Makó városa** hédelattal üdvönlö a királyt. Makó népének asól Mágori Sámuelnek, Makó város érdemes bírójának indítványa, melyet legközelebb tárgyal Makó város képviselőtestülete. Mágori bíró azt indítványozza, hogy Makó városa hédelattal üdvönlöje Ötletége IV. Károly királyt, a demokratikus reformokért, melyekkel a nemzeti megújodását előssza. Egyben azt indítványozza Mágori bíró, hogy a képviselő testület mélyrege hédelata és hálaja jeléül festesse meg Ötletége és tagyagynaga araképi a kös gyűlési terem szalmára. A kitérés indítványt bizonyára egyhangúlag fogja megvázválni a képviselőtestület.

— **Lemondott a téglyári igazós.** Szankos Márk, a városi téglyár igazósja ma bejelentette a polgármesteri hivatalban állásáról való lemondását. Helyettesítéséről legközelebb gondoskodás történt.

— **Részrehagyók Makón.** A Nemzeti Színház legkitérésőbb művészeinek a kitérés társulatának egyetlen művészeitje ma este leas a színházban. Nem szűkös ges különösebben feldicséri Részrehagyót, kinek művésze országon ismert. A kézsere meglepésével fogja azonban a partiznai az 5 művészetén kívül kitérés társulatának jeleségeit. A egyszerű esedés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik már csak azért is, mert az esedéseknek egy igen lehetséges makói sen goramvázvászó, Décsa Ilonka fogja kísérni.

Szt. László Püspök-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hővíz források természetes forrása 42°C, kénes hőforrásait már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással kösvényes, osztrhajek, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. Nagy-számban nyári uszoda 25°C folyton befeljes forrásvízrel, uszoda tanítás, napfürdő, hemekkura. Fürdőszemertetőt küld az igazgató: Komzák Alajos, a fürdő bérletje.

Gazdák!

Tűzkár ellen buzát, árpát, szalmát és mindenféle takarmány biztosítását a legelnyősebben és legolcsóbban a Hazai Biztosító Társaságnál köthetik meg. Általány élet — és betörés — lopás elleni biztosítások felvételnek. Naponta kora reggeltől késő estig fogadja a biztosító feleket.

Munkácsi Mihály

Kossuth utca 10. szám. alatt

Kerenszki napiparancsa

Oroszország visszautasította különbéke ajánlatunkat.

A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Kerenszki napiparancsot bocsátott ki hadsereghez, amelyben többek között a következőket mondja:

— Oroszország, miután szét, törte a rabszolgaság bilincseit, szilárdan elhatározta, hogy a jogait területét és szabadságát minden áron megvédelmezi. Az orosz demokrácia bizvan a népek testvériségében, megfogólszólítást küldött vala meanyi hadviselő országoknak, hogy szüntesse meg a háborút és kössön tisztességes békét, amely mindenkit kielégít.

— Az ellenség e fölhívásunkra azzal válaszolt, hogy áru lársra akart bennünket fölhívni. Ausztria-Magyarország és Német ország különbékére hívta fel Oroszországot és arra törekedett, hogy a katonák barátkozásával kijátsza óberségünket, egyttal minden erejét szövetségeseink ellen vitie harcba azon reményben, hogy előbb öket veri le, azután minket. Most azzal fenyeget minket ellenségünk, mivel látja, hogy Oroszországot nem tudja elámitani, hogy haderejét a mi frontunkra küldi.

— **Katonák!** A haza veszélyben van! A szabadságot és forradalmat pusztulás fenyegetil ldeje, hogy a hadsereg, teljesítése kötelességét. Főparancsnokotok, ki oly sok erőteljes csatára tekinthet vissza, úgy véli, hogy minden tétlenül elöltött nap erősíti az ellenséget és hogy spyetlen döntő csapás megsemmisíti minden tervét. A főparancsnok ezért nagy felelősségének teljes tudában, a szabad nép és az ideiglenes kormány nevében fölszólítja a hadsereget, kezdje meg a támadást.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmel.

(1957)

141. fejezet.

A rehabilitált Pétey.

A tömlőtartó jól tudta, hogy a hivatalosolga merő irigységből beszél így, a mindössze csak a vállát vonta.

Midőn felért a vizsgálóbíró aso, bójába, legelőssör is a finom urra vetett egy pillantást a úgy találta, hogy a hivatalosolga nem nagyított.

A vérmes reményeket azonban rögtön lelehasztotta a vizsgálóbíró, midőn dühösen rákiáltott:

— Mit hallok, porkoláb? Maga annak idején azt jelentette, hogy Pétey Mihály, aki hamis bankék terjesztésének vádjá miatt került fogságba, meghalt?

A tömlőtartó elhült és hallgatott.

— Nos, igaz ez? kérdé a vizsgálóbíró szigorúan.

A porkoláb titkon a finom urra vetett egy pillantást. Alighanem ez árulta el a eskevényit. E miatt aztán nem is mert hasudni.

Nem halt meg, bíró ur! mondá lestejgöcsösteve fejét.

— Hát mi történt vele?

— Megszökött!

A vizsgálóbíró dühösen szapott öklével az asztalra.

— Hogy lehetséges az? kiáltá.

(Folyt. köv.)

Csodát beszélnek

az emberek a szegedi fényképnagyítól és aroképfestészi vállalatról, hogy milyen remek szépen dolgozik jutt nyos árban. Érdeklődők küldjék be teljes címüket és a vállalat azonnal válassza bármilyen kérdésöködésere, Lehet akármilyen rossz fényképeket is küldeni, amelyről

a legszebb fényképnagyítás kapható.

A képekhez rámakat is lehet megrendelni. Megrendelések küldendők

Első szegedi aroképfestészi és fényképnagyítási vállalat Szeged, Széchenyitér 13., a gyümölcs piaccaal szemben.

Rakay Ferenc

adhatja, hogy nála állandóan arakmentes

heremagot

eset kapni, úgy kicsinyben, mint nagyban. Értekezni lehet Váradi-utcai vendéglőjében,

Modern hygienikus szőp-ségápolás (kosmetika)

Müller Adolfné Makó, Ráday utca 49.

Szappán, májalkna, müttaszor, pattanásos arcról minden hibát eltávolít, ráncos, öregedő petyhédet arcot simává, lágyot tesz

vibrációs svéd aromaszőp-ség

Arckozmetikát a legkitérésőbb, a legkitérésőbb alapon végezik Dr. Kalmayer beviteli professzor módszerén után. A legkitérésőbb szőp-ségápolás, pederek stb. kaphatók. Arckozmetika és szőp-ségápolás jutányos bérletben. Díszet kényelést hánylag végezik. Oadoklás, manikör. Fogad délsőtől 10 óráig este 6-ig

Müller Adolfné

ekl. kosmetikus, Ráday utca 49.

Eladó földök a város alatt

Verebesben 6 hold,
Gyúrócsobben 2 "
Bánomban 1 "
Értekezhetni lehet:

Iritz Miksánál.

Ertesítés.

Tisztelettel értesítem Makó város községét, hogy az Eladó Magyar Általános Biztosító Társaság részére tűzkár elleni biztosítók keresetekben és szeszegokban összerakott buzát, árpát, zabot, szalmát, polyvát, szénát és mindenféle takarmányt olcsó és hasznos általány biztosítást köthök. Betöréses lopás ellen is biztosítok, a nyári szorgos munkák idején a biztosító felakot reggeltől késő estig bármikor szivesen látom a Hajnal-utca 4 számú házámban.

Tisztelettel:

H. Kovács János.

Tűz

és villámcsapások által okozott károk ellen a nap bármely szakában biztosításra szemes gabonát már keresztekbe vagy asztagba rakva, általános biztosításokat és beforéses-lopás elleni biztosításokat felveszek Szikszai-(vörösökör) utca 43. sz. alatti házámban. Kérve b. pártfogását a tisztelt gazdálkodó községnek, tisztelettel

Galamb János

a Magyar-Francia rt. ügynöke

Hirdetések felvételnek

Marnabört,

lőpör, jéhbört, nyálhbört, kőny-
hbört, csőhbört és mindenfajta
hbört és gnyajt, a legma-
gacobb napi árban vezeték.

Löwenstein Ármín

Dedik Fegyver- a 48 szám.
Főosztály bormérés mellett.

Legjobb minőségű Gyereki és
Nőies

fehér- és vörös barok,
valamint a legjobb minőségű
eredeti Kőbányai vörös és
Szent István dupla maláta sör
kiszárazva és szegyen

Iritz Sándor özv. cégnél
kapható.

Jó házból való Ertesítés.

fiu tanulónak

felvetetik a

Makói Függet-

len Újság

nyomdájában

Fogtámasok, kőbört, egész leg-
nyom, mindenféle műanyag, szony
tű, plasztik

fogtámasok

Legjobb minőségű és a leg-
kedvezőbb árú fogtámasok,
fogpótlások, ortodontia, fog-
szívókészítmények és mindenféle
fogászati eljárást, 20 éves
fogorvosi gyakorlatom alatt.
Több éven át Budapesten és
Berlinben is szorgalmasan
dolgoztam fogtámasok, ortodon-
tia, hogy ezen munkáimmal a
nagyérdemű munkáimhoz hozzá-
járjak. Az érdeklődőknek
teljes minőségűt adok:

Seress György

viszont fogorvos, 1000 m.
Bécs-úti ház, Makó.

Kiseb és nagyobb keres-
herdők, berszüré kád és
berprés eladó. Özv. Kőrösi
Mihálynál Moskó-utca 2
szám alatt.

Dísztemetkezési vállalat.	
KISS KÁROLY	
dísztemetkezési vállalata.	
Makó	Fővár
Temetések rendezését a leggyorsabbtól a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végezem. Ravatalozások pompás elrendezése! Ére és fakoporsó raktár! Gyászkeretekben tessék teljes bizalom- mal fenti céghez fordulni.	
Pontos kiszolgálás.	

Makói Független Újság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.